

ce (Válás) (1918–19) című történetében. Az új Jisuv kiemelkedő képviselőjeként, aki Erec Izraelben a megújult világi kultúra megalapozásában segédkezett, képtelen megszabadulni a jeruzsálemi régi Jisuvot illető kritikájától. Szeretettel, érzékletesen mutatja be a különböző életmódokat szerte az országban, míg szinte ideológusként írja le a társadalmi nyomás romboló határait az egyén számára.

A cselekmény felváltva Jeruzsálemben és Jaffában játszódik, Tel-Aviv neve Jaffa szinonimájaként szolgál. Jeruzsálem a szokás, a hagyomány és a társadalmi nyomás béklyóiba vert világ, míg Jaffa-Tel-Aviv a hagyomány igájától, a család és a társadalom szorításától megszabadított hely.

A történet egy fiatal nőről és férfiről szól, akiket családjaik házasítottak össze. A szokásos helyzettel ellentétben azonban ők szeretik egymást. Minden modern és hagyományos módszer ellenére nem képesek gyermeket hozni a világra. Ahogy közeledik házasságuk tizedik évfordulója, szüleik egyre inkább próbálják rábeszélni őket a válásra. Mindketten azzal láznak a szülők ellen, hogy Jaffa-Tel-Avivba, majd onnan Petah Tikvába költöznek. Két évvel később, környezetük nyomásától megszabadulva lányuk születik. A csecsemő nem a család által óhajtott hagyományos nevet kapja, hanem a modern, romantikus Tamart. Az új jisuvban megvan a generációk folytonossága: ebben rejlik a jövő, míg a régi világ meddő marad. Jaffa-Tel-Aviv és Petah Tikva

Schein Gábor

PÁRBAJ

*Legyen könnyű az a perc, gyanulán,
mint madár lépte a célkeresztben,
és muljon el fájdalom nélkül!*

*Mert elérjük a pontot, ahonnan nincs ut,
ahol rád ismerek, s te rám,
s a szó elveszti lombját.*

*Onnantól egyek leszünk. Némán
állunk majd egymással szemben
– az a pillanat
nem tűr ügyetlenkedést –,*

*onnantól az idő nem esetleges,
mult, jelen, jövő:
belül leszünk a halál kertjén,
mindenkor és sohasem.*

Schein Gábor EIN KARIM

*Ein Karim felé az út száraz növényekből, hogy
szakadék mellett visz, lejt, ne feledjen, mert innen
– Szombaton ott busz nem jár. – ment ki a legszebb férfi.
s a kövektől fehérülő
völgy, hol lábát ama szent *
véresre törte, mégis
méri az időt.*

*

*Itt kellene élnem.
Szólóme hívó tánca
ismeri már a halált,
s koszorút fon magának*

*Szűk utcákon járok. Nem
jutok vissza magamhoz,
nem hív és el sem kerget
a völgy: hallom, a zárda
mögött fiúk labdázna,
s nem néz rám, ki sietve
megy át előttem.*

együtt jelképezi az új és szabadabb világot, ahol nincs családi nyomás és nincsenek társadalmi konvenciók. A fiatalok Tel-Avivba költözése katasztrófa a jeruzsálemi család számára, és úgy érzik, gyermekeik élete anarchiába torkollik.

Végül is a pár úgy dönt, hogy Petah Tikvába költözik, mintegy kompromisszumként Jeruzsálem, ahová nem akarnak visszatérni és a családi tragédiának számító Tel-Aviv között.

Magától értetődik, hogy átlépve a szabad, új világba a férj változtat öltözködésén, és követi a megváltozott világ új szokásait.

„A pajeszát is levágta. Egész nap, mint egy paraszt, csak kapál, soha nem vesz a kezébe könyvet. És héberül beszél a munkásokkal... és »nacionalista« lesz, az ezzel együttjáró összes szabállyal és előírással.”

A fenti szövegben megtaláljuk a Jeruzsálem és Tel-Aviv-Jaffa közötti különbség főbb vonásait. A történet jól végződik. A kislány megszületése, a „régí” és az „új” békés együttélésének lehetősége jól megfér az írás humoros tónusával.

A történet hatása felismerhető néhány későbbi író művében, például Agnon *Just Yesterday* (1945) című írásában. Agnon művében Tel-Aviv és Jeruzsálem két szélsőség, és mindkettő belül is polarizált. Mindkét város pozitív és negatív aspektusai pozitív és negatív karakterekben öltenek testet. Arra irányuló küzdelmük, hogy Jichak Komert hatalmukba vegyék, nem sikerül, Jeruzsálem és Jaffa-Tel-Aviv világában azonban a pozitív és negatív egyensúlya megmarad.

ARADI KATALIN FORDÍTÁSA